

תכנון עתידי

למורה:

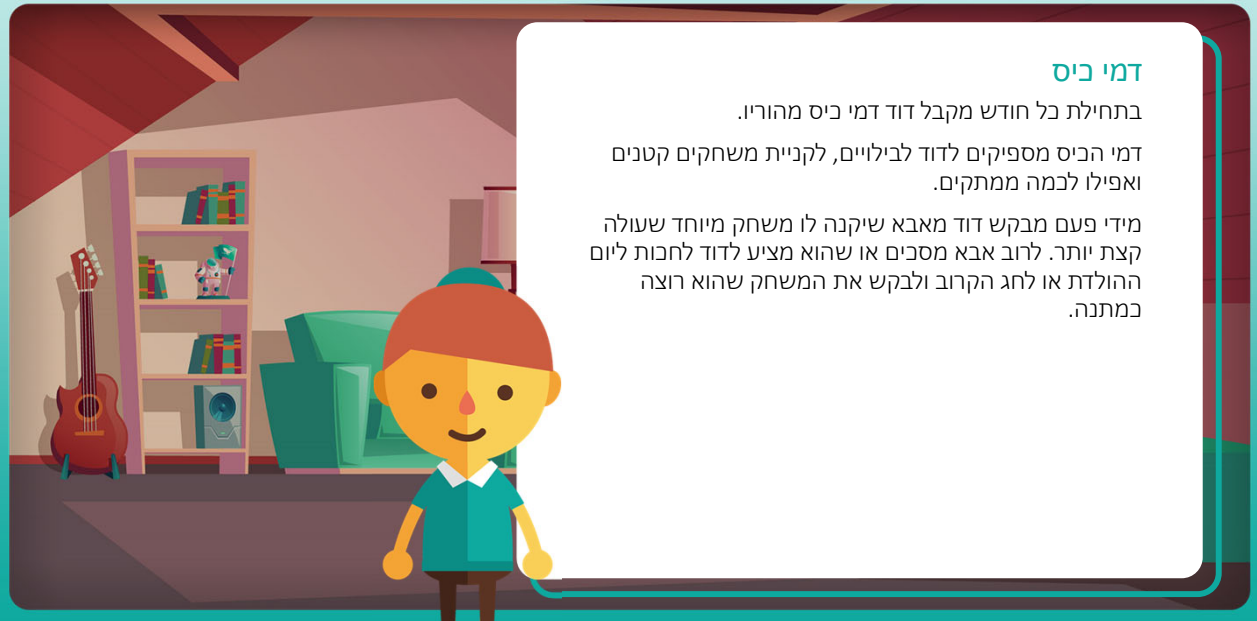
שיעור זה הוא השיעור השביעי בתכנית "חינוך לאחריות" המיועד לכיתות ה'ו', תחת החטיבה הרביעית "העתיד שלי". מיקום השיעור ברצף הלמידה: שיעור שביעי בתכנית, אחרי שיעור "ניהול תקציבי" ולפני שיעור "אפשרויות חסכון"

נושאי השיעור:

הצורך בחיסכון
שלבי החסכון
למה קשה לנו לחסוך?

ציוד נדרש לשיעור:

- להצגת המצגת: מחשב, מקרן
- נספח א'- משימת חקר בבית.

דמי כיס

בתחילת כל חודש מקבל דוד דמי כיס מהוריו.

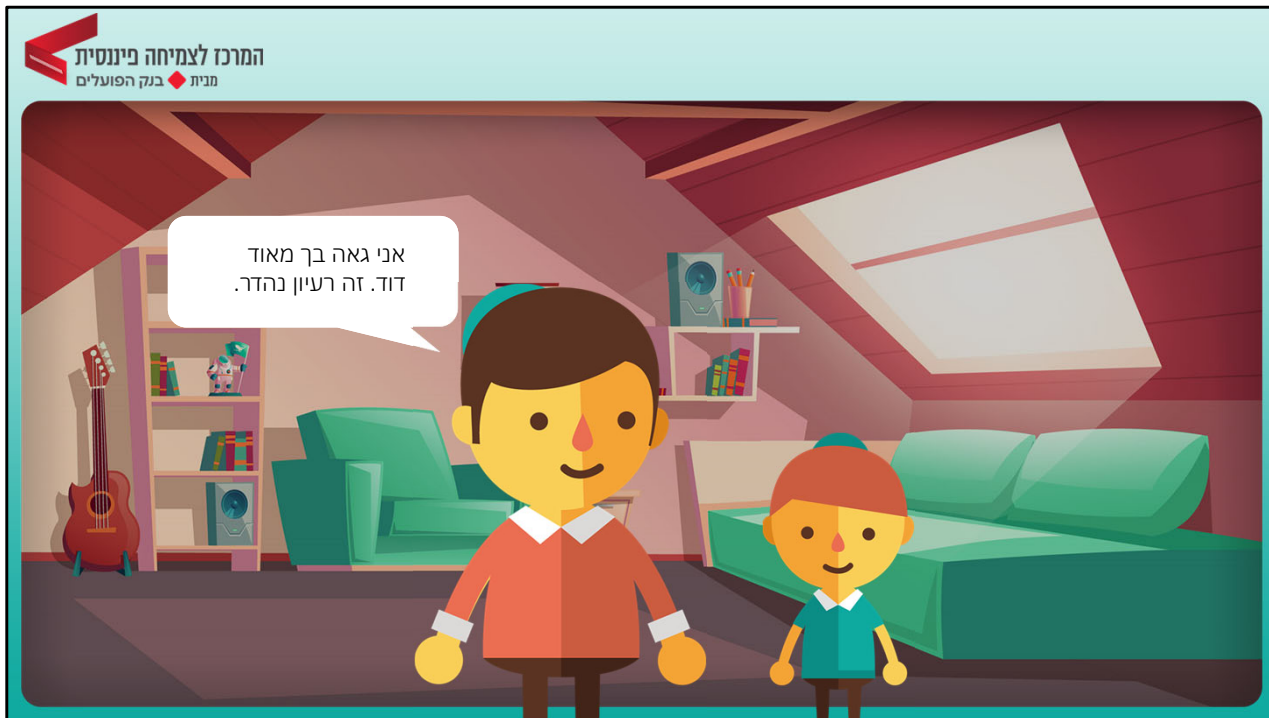
דמי הכיס מספיקים לדוד לבילויים, לקניית משחקים קטנים ואפילו לכמה ממתקים.

מידי פעם מבקש דוד מאבא שיקנה לו משחק מיוחד שעולה קצת יותר. לרוב אבא מסכים או שהוא מציע לדוד לחכות ליום ההולדת או לחג הקרוב ולבקש את המשחק שהוא רוצה כמתנה.

למורה: (3 דק')
הקריאי את סיפור הרקע

למורה:
הקריאי את סיפור הרקע

למורה:

הקריאי את סיפור הרקע.

שאלו: מהן האפשרויות העומדות בפני דוד? (תשובות אפשריות: דוד יכול לוותר על הקניה, דוד יכול לחסוך לקראת הקניה, דוד יכול לחכות לחג / יום הולדת).

חסכון כספי:

שמירת כספים לשימוש עתידי
להוצאה ידועה מראש או להוצאה לא צפויה

במה עוד (חוץ מכסף) אנו חוסכים?

- חסכון במים
- חסכון בחשמל

למורה: (7 דק')

הציגי את ההגדרה לחיסכון כספי.

הסבירי: חיסכון לא חייב להיות קשור דווקא לכסף. ניתן לחסוך גם בדברים אחרים.

שאלי: במה אנחנו חוסכים שאינו קשור לכסף? (תשובות אפשריות: חיסכון במים, בחשמל, בכסף – למעשה בכל דבר שמשמשים בו).

- למה חשוב לחסוך במים? (ניתן להזכיר את העובדה שבשנים האחרונות יורדים מעט גשמים ולכן הכינרת מתרוקנת. כדי שיישארו לכולנו מי שתיה רצוי לא לבזבז מים אלא להשתמש בכמה שפחות.)
- כיצד ניתן לחסוך במים? (תשובות אפשריות: לא להשאיר ברז פתוח אם לא צריך. בזמן מקלחת, לא לתת למים לזרום בזמן שמסתבנים וכו').
- למה כדאי לחסוך בחשמל? (ניתן להסביר שחשמל עולה לנו כסף. אם נחסוך בחשמל נוכל לעזור להורים לחסוך בהוצאות.)
- כיצד ניתן לחסוך בחשמל? (תשובות אפשריות: ניתן לכבות את האור כשיוצאים מהחדר, אם מדליקים מזגן אז לשמור שהטמפרטורה תהיה 25 מעלות וכו').

באופן כללי כדאי לחסוך ולא לנהוג בפזרנות.

בקשי מהילדים להסביר מדוע.

חסכון כספי

הוצאה ידועה מראש:

הוצאה אשר אנו יודעים עליה מבעוד מועד ויכולים להתכונן אליה לדוגמא: מתנת יום הולדת לאמא

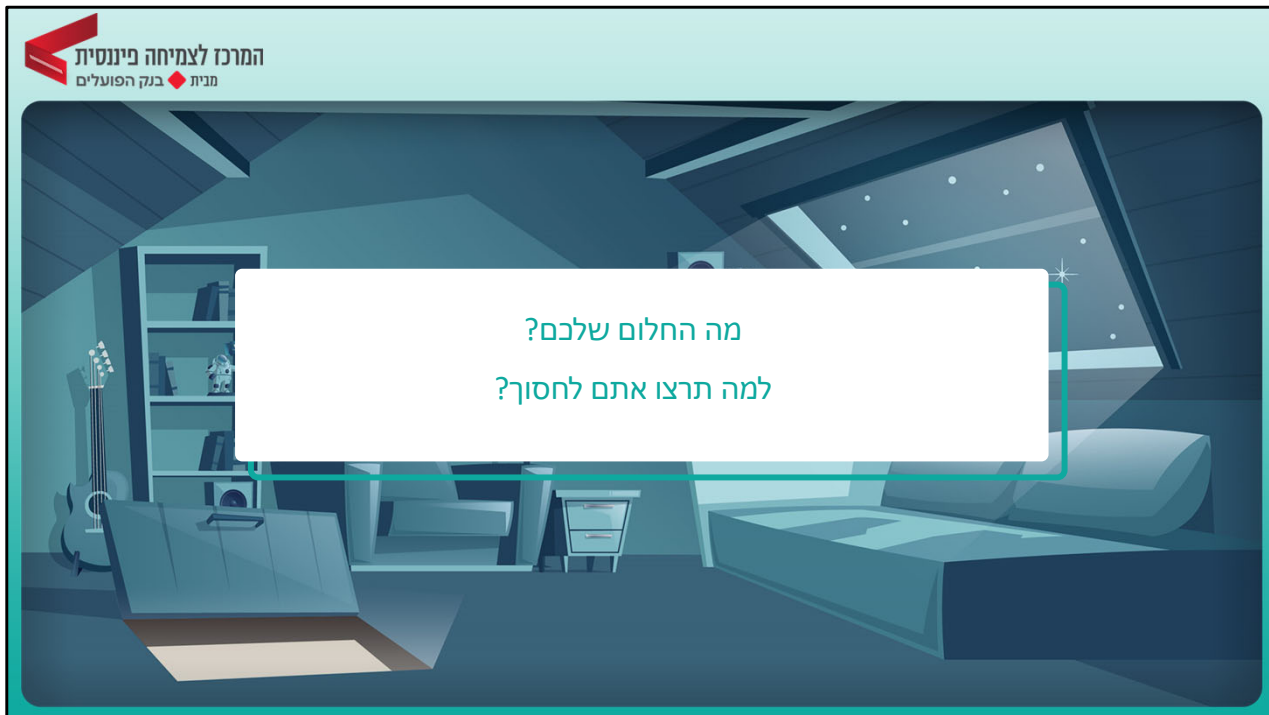
הוצאה לא צפויה:

הוצאות אותן אנו לא יכולים לחזות מראש, אשר מפתיעות אותנו לדוגמא: נזילה מתקררת הבית

למורה: (3 דק')

חזרי להגדרת חיסכון כספי והסבירי:

הוצאה ידועה מראש – הכוונה היא להוצאה אליה ביכולתנו להתכונן למשל יום הולדת לאמא - אנו יודעים מבעוד מועד את התאריך ואנו יכולים להיערך מראש לקניית מתנה.
הוצאה לא צפויה - הכוונה היא להוצאות אותן אין באפשרותנו לחזות מראש **בקשי** מהתלמידים לתת דוגמאות להוצאות לא צפויות (נזילה בבית, טיפול שיניים)

למורה: (3 דק')
שאלי את התלמידים – למה אתם הייתם רוצים לחסוך?
כיצד אתם מתכוונים לעשות זאת?

שלבים לחיסכון

נבחר מטרה

נקבע את הסכום הנדרש

"נשמור בצד"
סכום קבוע

נעקוב אחר החיסכון

למורה:

הציגי את התרשים והסבירי שנפרט לגבי שלבי התהליך בשקפים הבאים.

1. בחירת מטרה

שאל את עצמך:

- האם זוהי המטרה שלשמה אני רוצה לחסוך?
- כמה עולה המוצר אותו אני רוצה?
- האם זהו סכום מציאותי?

מטרה ← קביעת סכום ← שמירה בצד ← מעקב ומימוש

אני רוצה לחסוך כסף לקניית 3 ספרים.
הסכום הוא 150 ש"ח.
אין סיבה שלא אצליח לחסוך סכום כזה!

למורה: (7 דק')

הסבירי: השלב הראשון בחיסכון הוא בחירת היעד: המטרה לשמה אנו חוסכים.

כאשר אנו בוחרים את היעד, עלינו לשאול את עצמנו:

- האם זוהי באמת המטרה שלשמה אני רוצה לחסוך או שזה "טרנד" חולף, שבעוד מס' חודשים כבר לא ארצה אותו?
- האם אני יודע מהו מחיר המוצר?
- האם זהו סכום מציאותי?

הנחי את התלמידים לחשוב על השאלות שמופיעות על השקף ולכתוב את התשובות במחברת.

בסיום שאלי:

- האם יש מישהו שנתקל בבעיה?
- מה עושים אם הסכום שעליי לגייס הוא לא מציאותי? (האם עליי לוותר על המטרה שלי? אולי לדחות את קנייתה? אולי לבקש סיוע מההורים?)

בחרי תלמיד אחד שמוכן לשתף במטרה שלשמה הוא מעוניין לחסוך והשתמשי במטרה זו כדוגמא להמשך השיעור.

כשהגעתי לחנויות כדי להשוות מחירים, המוכר סיפר לי שמחיר הספרים אמור לרדת בקרוב! יהיה עלי לחסוך רק 100 ש"ח.

אני רוצה לקנות אותם לקראת החופש הגדול (עוד חודשיים) כדי שיהיה לי מה לקרוא ולא אשתעמם.

2. קביעת הסכום הנדרש

עליו:

- להשוות מחירים
- להבין לכמה זמן אני זקוק כדי להגיע למטרה

למורה: (5 דק')

הסבירי: השלב השני בחיסכון הוא קביעת הסכום הנדרש לנו בשביל להגיע למטרה.
שאלי: אילו דברים עליי לברר/לבצע בשביל לקבוע את הסכום הנדרש לחיסכון?

הסבירי: כאשר אנו קובעים את הסכום הנדרש לחיסכון עלינו:

- להשוות מחירים בשביל להימנע מתשלום יקר ולא רצוי.
- בירור עצמי: האם אני מוגבל בזמן? לכמה זמן אני זקוק? האם זוהי מטרה שעלי להגשים תוך זמן מוגבל?

3. "שמירה בצד" של סכום קבוע

הסכום לו אנו זקוקים

מספר החודשים

מעקב
ומימוש

שמירה
בצד

קביעת
סכום

מטרה

למורה: (5 דק')
הסבירי: השלב השלישי הוא בעצם שלב ה"חיסכון".
את הסכום שנדרש להשאיר בצד אנו קובעים לפי הסכום המלא של היעד שלנו, חלקי כמות החודשים/ שבועות שנרצה לחסוך.
לדוגמא: במידה וסכום היעד שלנו הוא 100 שקלים ויש לנו חודשיים לחסוך, נאלץ לחסוך 50 ש"ח בכל חודש.

4. מעקב אחר החיסכון

עליי לזודא:

- שלא "דילגתי" על חודש
- שאספתי את הסכום הרצוי בזמן

למורה: (5 דק')

הסבירי: השלב הרביעי והאחרון הוא שלב המעקב אחרי החיסכון ומימושו ברגע ההגעה לסכום הרצוי.

שאלי: לשם מה אנו נבצע מעקב אחרי החיסכון שלנו? (תשובות אפשריות: כדי למנוע מצב שאנו "מדלגים" בטעות על חודש, להבין כמה חסר לנו ועוד). עלינו לזודא שאספנו את הסכום הרצוי בזמן שהגדרנו.

"לֶךְ אֶל נַמְלָה, עֵצֵל, רְאֵה דַרְכֶיהָ וְחֻכָּם"

משלי, פרק ו', פסוק ו'

למורה: (5 דק')
הקריאי את הציטוט **ושאלי**: מישהו יודע מה הכוונה בציטוט זה? למה צריך ללמוד מהנמלה?
הסבירי: הנמלה היא חיה מאוד חרוצה. בהמשך הפסוק נאמר "תִּכְנֶן בְּקִיץ לְחֶמָה, אֲגָרָה בְּקִצִיר מֵאֲכָלָה" - תיכנן וחיסכון. מינים רבים של נמלים, חיים על אוכל שנפוץ בעיקר בקיץ, כגון גרעיני תבואה. ולקראת החורף כבר אין לה אוכל. לכן כל מושבת נמלים אוגרת כמות גדולה של תבואה בעונת הקיץ כדי שיהיה להן מה לאכול בעונת החורף.
אנו יכולים ללמוד מהנמלה: לחשוב על העתיד ולהתכונן לבאות.
הדגישי: גם אם נראה שהכסף שיש לנו עכשיו מספיק לנו – כדאי לחסוך לתקופות של מחסור.

למורה:
הקריאי את סופו של סיפור הרקע.

למורה:
הקריאי את סופו של סיפור הרקע.

למורה: (2 דק')

סכמי את השיעור בקצרה

בשיעור זה למדנו על הצורך בחיסכון. בחיים, אנו לא רק חוסכים בכסף אלא גם בחשמל, מים ואפילו בציווד יום-יומי כמו דבק או צבעים. באופן כללי החיסכון מאפשר לנו להיות מוכנים להוצאות ידועות מראש או בלתי צפויות אשר עלולות להפתיע אותנו. למדנו על שלביו השונים של החיסכון: בחירת המטרה, קביעת הסכום הדרוש, "שמירה בצד" של סכום קבוע ולבסוף, מעקב על החיסכון ושימוש בו.

הציגי וחלקי לתלמידים את משימת החקר שלהם לקראת השיעור הבא אשר עוסק בשאלה-
"מדוע קשה לנו לחסוך?" (נספח א')